

IAȘI - CAPITALĂ DE RĂZBOI, LOC AL RENĂȘTERII NAȚIONALE

*Ciprian TEODORESCU, dr., bibliograf
Biblioteca județeană "Gheorghe Asachi" Iași*

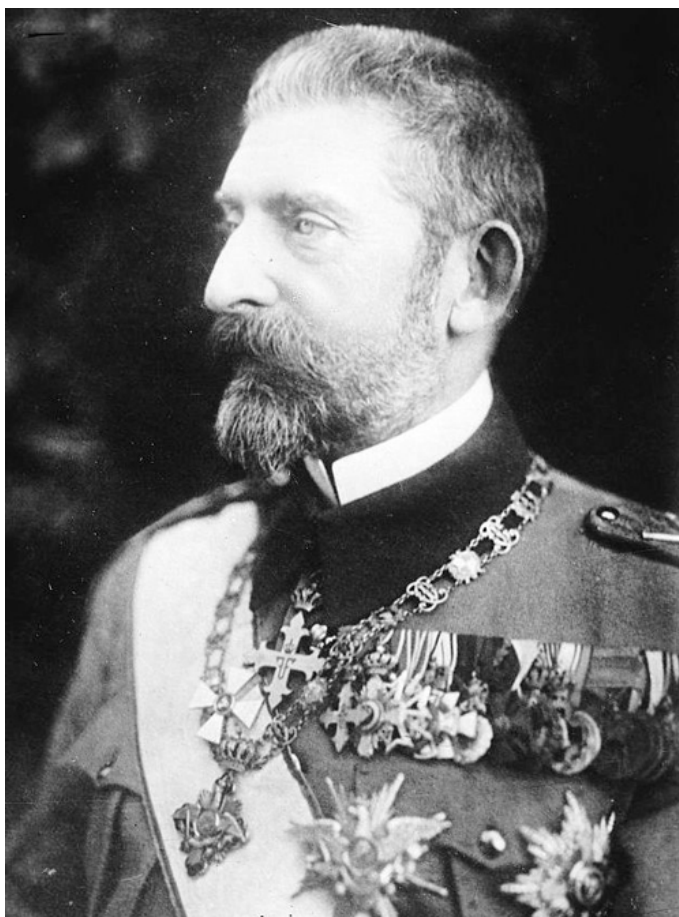
Pe 15 octombrie 2017, anul acesta, am marcat 95 de ani de la încoronarea, la Alba Iulia, a lui Ferdinand I, ca rege al tuturor românilor, pe 15 octombrie 1914. Coroana regelui era cea din 1881, confecționată din oțelul tunurilor turcești capturate la Plevna, la care s-au adăugat trei pietre prețioase, semnificând Basarabia, Bucovina și Transilvania. Regele și-a pus singur coroana pe cap, apoi tot el a așezat-o pe cea a reginei.

1 Decembrie 1918 la Alba Iulia se desfășoară Marea Adunare Națională a Românilor, ale carei lucrări s-au încheiat cu votarea **Hotărârii de unire necondiționată a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România.**

1 Decembrie 1918, în Sala Tronului a Palatului Regal de la Iași, Regele Ferdinand a primit, spre seară delegația ardelenilor, veniți de la Alba – Iulia, întâmpinată de membri ai Familiei Regale și de reprezentanții Guvernului, ocazie cu care a ținut discursul intrat în istorie:

„După Basarabia, după Bucovina, mai lipsea o piatră din cele mai scumpe: Ardealul, cu ținuturile din Ungaria locuite de Români. Azi ne-ați adus și această ultimă piatră a clădirii, care încoronează marea operă de unire. Putem privi cu încredere în viitor, căci temeliiile sunt puternice, bazate pe principii democratice, bazate pe principii democratice ce sunt o cheazășie pentru dezvoltarea firească a unei vieți sănătoase, ele sunt cimentate prin credința nestrămutată a unui șir întreg de generații, de apostoli ai idealului național (...) Să consacram unirea gândurilor, unirea sufletelor, dar și unirea în muncă roditoare, prin strigătul: trăiască România mare, puternică și unită“.

De doi ani, Moldova era România și Iașul adevărata capitală. Timp al jertfelor de pe câmpul de luptă, al epidemiilor care au lovit societatea, dar și voința națiunii au caracterizat acele zile de rezistență.

Apariția neîntreruptă a revistei Gazeta Matematică

Unul din faptele, aparent mărunte, dar care dau o dimensiune a încrederii în victorie și normalitate, este apariția, la Iași, în refugiu, a Gazetei Matematice. Nu este un secret pentru nimeni faptul că în timp de război și de lipsuri, consumul de hârtie, de cerneală, este drastic controlată, dându-se prioritate tipăriturilor de propagandă, iar în orice apariție este controlată de cenzură. Cu toate acestea Gazeta Matematică a apărut, menționând în paginile sale, numele abanaților, care primeau asigurări că tocmai cenzura era aceea care garanta ajungerea revistei chiar pe linia frontului. La o primă vedere se ridică întrebarea dacă niște soldați, în

puținele clipe de acalmie, din tranșee, se ocupă tocmai cu rezolvare și cu propunerea de probleme matematice. O privire mai atentă tocmai la specificul adus în istorie de Primul Război Mondial, folosirea pe scară largă a tehnologiilor, este unul afirmativ.

O primă concluzie ar fi că matematicienii sunt o resursă foarte valoroasă pentru orice armată, motiv pentru care am decis să urmărim prezența acestora în Primul Război mondial. Astfel am aflat că, matematicianul Ion Barbu, pe numele real Dan Barbilian, după cum amintește profesorul Alexandru Popescu-Zorica, asistentul poetului, în 1918, când era în război, pe Prut, a elaborat un memoriu asupra seriei hipergeometrice și cu incursiuni de tip Gauss.

Dan BARBILAN.

Gheorghe
DEMETRESCU

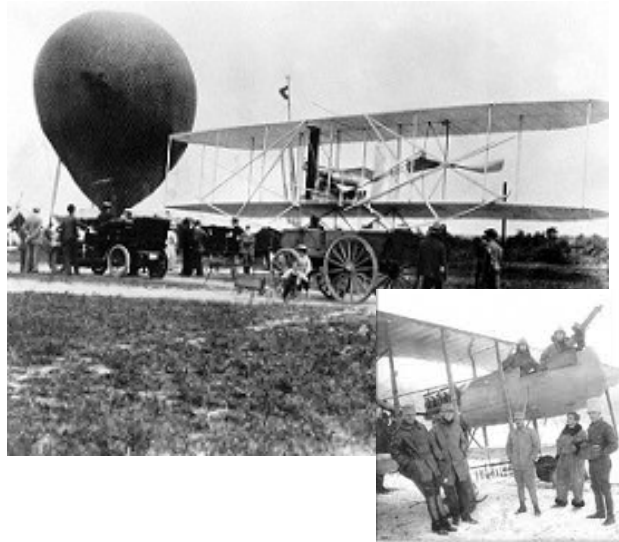

Gheorghe BRATU

Gheorghe Demetrescu, astronom și seismolog, a fost foarte util în cadrul realizării unei rețele de stații meteorologice,

Gheorghe Bratu, matematician și astronom (n. 25 febr. 1881, București - m. 1 sept. 1941, Iași) a fost foarte activ în cadrul unei aerostații.

Simion Stoilow, după ce în 1916 obține doctoratul în matematici, la Paris, sub îndrumarea lui Émile Picard, se întoarce în țară pentru a participa la Primul Război Mondial pe frontul din Dobrogea, apoi din Moldova.

În primul rând, ceea ce le datorăm noi, cei de astăzi, celor căzuți în Primul Război Mondial, este recunoștința noastră.

Dar o formă de recunoștință constă și într-o scurtă meditație asupra celor întâmplați la Iași, în anii Primului Război Mondial :

Oare fără decizia luată de a da tuturor cetățenilor, în majoritatea lor, țărani, pământ și drepturi politice, soarta luptelor din vara lui 1917, de la Mărăști, Mărăști și Oituz, era aceeași, și care ar fi fost viitorul României?

